

Participatie-studie KdG-hogeschool

oKo-standpunt

21 maart 2018

VOORSTEL TOT BESLUIT:

De Raad van Bestuur van oKo wordt gevraagd deze reactie op de studie van de Karel de Grote Hogeschool waarin ze de term en de functie Participatie onder de loep nemen zoals gebruikt in de aanvragen voor de laatste ronde structurele werkingssubsidies, goed te keuren:

1. oKo vraagt om de beleidskeuzes zo dicht mogelijk de praktijk te laten volgen.
2. Dat sluit het nauwst aan bij beleidsoptie 1.1 in combinatie met beleidsoptie 5, waarbij het voor de oKo leden van belang is om verschillende functies te mogen combineren en een aanduiding te geven van de major/minor verhouding.
3. Daarnaast willen we verdere verfijning van het begrippenapparaat dat bij het interpretatiekader hoort. Tot slot rekenen we op een vervolg door op lange termijn een gefundeerder beleidsoptie te ontwikkelen.
4. We vragen om zorg, evenwicht en opleiding voor de samenstelling en kwaliteitsbewaking van het beoordelingsproces.
5. We rekenen erop dat we als belangenbehartiger eerste gesprekspartner zijn voor een vervolg op de studie.

KORT

OKo heeft zich in detail gebogen over de participatiestudie van de KdG-hogeschool. In deze nota vatten we de bevindingen van de leden samen als aanbeveling naar de overheid. OKo vindt het initiatief van de studie waardevol en noodzakelijk, en prijst de onderzoekers voor het vatten van een moeilijke praktijk, weze het met de nodige abstracties die de werkelijkheid niet altijd even goed weerspiegelen.

In het kader van toekomstige projectbeoordelingen helpt de studie zeker om een interpretatiekader aangereikt te krijgen. De leden zijn gedeeltelijk tevreden met de semantische verduidelijkingen van terminologie.

In de beleidsaanbevelingen herkent de sector zich op korte termijn nog het meest in een combinatie van scenario 1.1 en 5, en beveelt ze aan om functies 1a tot 1a++ mee te nemen in de bevraging van andere functies van het kunstendecreet (productie, presentatie, reflectie, ontwikkeling). De oKo-leden zijn geen voorstander van gedwongen partnerschappen, of van het gedwongen indienen op meer dan één functie, maar we zien een meerwaarde in de mogelijkheid om vanuit een major/minor-indicatie van het DNA van een organisatie een meer genuanceerd beeld van het veld te laten ontstaan, ook voor andere functies.

De langetermijnsenario's opgenomen in de studie zijn voor de leden op dit moment niet hanteerbaar wegens het gebrekkige begrippenapparaat dat daarin is opgenomen. Daarom dringt oKo aan op verdere begrippenverduidelijking enerzijds, en een andere scenario-ontwikkeling op lange termijn anderzijds.

OKo sluit aan bij enkele algemene aanbevelingen uit de studie:

- Zet de beslissingen (die worden aangereikt in de studie) om in een duidelijke en eenduidige communicatie in de beleidsinstrumenten.
- Gebruik het interpretatiekader als basis voor gesprek.
- Geef de beoordelingscommissies tijd en ruimte om zich vertrouwd te maken met het interpretatiekader en om het er voor de start van de beoordelingen met elkaar over te hebben.

UITGEBREID

Inleidend

De leden van oKo hebben zich in detail gebogen over de studie van de KdG-hogeschool. Zonder in herhaling te willen vallen over de inhoud van de studie, structureren we de discussie door te focussen op drie elementen:

1. Wat stond er nu alweer over participatie in het **kunstendecreet en de uitvoeringsbesluiten**?
2. Bevat de studie een helder **interpretatiekader**? Welke vragen heeft de studie opgeroepen bij de leden van oKo om zowel de semantische betekenis van de **term** 'participatie' als de **functie** 'participatie' te vatten?
3. Wat is onze reactie op de verschillende **scenario's**, op **korte en lange termijn**, die door de studie als beleidsaanbevelingen worden geformuleerd?

Algemeen

De oKo-leden reageren zeer positief op het initiatief van deze studie. Na de moeilijke toepassing van de 'functie' participatie binnen het kunstendecreet bij de vorige toekenning van werkingssubsidies bleef de sector wat verdoemd achter. Interpretatieverschillen rond terminologie, praktijkervaringsverschillen bij commissieleden, en een erg uitwaaierende praktijk hebben de invulling van deze functie in de aanvragen en de hantering ervan binnen de commissies erg bezwaard. Dat er een studie is uitgevoerd die de verschillende aanvragen en praktijken overschouwt, en probeert een helder kader te schetsen, kan dan ook enkel worden toegejuicht. Dat daarbij niet alleen de 'aanvragers' zijn onderzocht, maar ook organisaties zijn bekeken die deze functie niet hebben aangevinkt maar er wel initiatief in nemen, toont de ernst waarmee de onderzoekers dit werk hebben aangepakt.

Het is dan ook niet cynisch bedoeld als we zeggen dat het meest positieve van de studie is, dat ze is uitgevoerd. Ze geeft een handvest, een instrumentarium aan de sector om de verschillende vormen van participatie te vatten en bespreekbaar te maken. In de resultaten van de studie vinden we heel veel positieve elementen terug, elementen die we ook vanuit de praktijk (h)erkennen.

Tegelijk zijn niet alle vragen/semantische begrippen voldoende verfijnd gedefinieerd, en in de scenario-ontwikkeling zijn er vele elementen die een vlotte hantering van participatie in toekomstige dossiers zou kunnen bemoeilijken. Dat willen we uiteraard vermijden.

Wat de studie natuurlijk niet in kaart kon brengen, was de verwarring bij de aanvragers zelf, waarbij soms strategische overwegingen, soms bescheidenheid, soms een 'signaal' dat alle functies belangrijk waren deze of gene organisaties heeft aangepord om wel of net niet deze functie aan te vinken. In die zin is een heldere communicatie van de verwachtingen van cruciaal belang. In de maanden voor de indieningsdatum van het vorige dossier gonsde het van de speculaties van wat werd 'verwacht'. Het resultaat was een soort 'observer's paradox': de aanvrager kampte met te veel onduidelijkheden over die functie en ging zich richten op impliciete verwachtingspatronen. In functie daarvan dringt oKo aan om de elementen 1 tot 1a++ bij elke functie een plaats te geven binnen het format van KIOSK, zodat de organisaties duidelijk kunnen aangeven hoe ze hun participatieve praktijk ontwikkelen, en tegelijk de mogelijkheid hebben om ook op het engere functiebegrip 'participatie' wel of niet in te zetten.

Met de studie die nu is gebeurd, worden alleszins vele mogelijkheden en invullingen gevat. Het overzicht van mogelijke kortetermijnsenario's is helder, ook al vinden we dat bij de langetermijnsenario's de analyse en opties minder goed zijn uitgevoerd.

Tot slot willen we erop wijzen dat alle leden participatie een belangrijk element vinden binnen de werking. Of organisaties nu wel of niet actief op die functie hebben ingezet, de gemeenschappelijke inzet van de sector om een zo groot mogelijk bereik te hebben, niet alleen in werving maar in kwalitatieve impact op de maatschappij, staat voorop. En de wederzijdse erkenning van elkaar onderling, of het nu om publiekswervende, educatieve, of (co)creërende vormen van participatie gaat, is alomtegenwoordig.

Verwijzingen in het kunstendecreet

"Participatie is in het Kunstendecreet gedefinieerd als "het ontwikkelen en toepassen van visie, concepten en processen die bijdragen tot de participatie, zowel als actieve deelname aan kunst als het confronteren met kunst, met aandacht voor maatschappelijke en culturele diversiteit".

De functie participatie vertrekt van de expliciete zorg voor het toegankelijk maken en het actief betrekken van diverse publieken aan kunst, het 'deelhebben'.

Daarbij gaat aandacht naar meer kwaliteit en grotere intensiteit van het deelnemen en het aanspreken van nieuwe doelgroepen.

De betrokkenheid van de doelgroep en de procesmatige benadering zijn even belangrijk als het artistieke resultaat. De participatieve methodes die hiervoor nodig zijn kunnen van sociaal-artistieke of kunsteducatieve aard zijn, maar de functie 'participatie' beperkt zich daar niet toe.

De functie 'participatie' neemt naast het artistieke resultaat ook de deelname van het publiek als uitgangspunt. Dit onderscheidt 'participatie' van de publiekswerkingstaak bij de functie 'presentatie', waar het artistieke product het uitgangspunt is."

Bron: (<http://www.kunstenenerfgoed.be/>, 2018)

Met deze brede definitie, die verschillende elementen uit de praktijk combineerde zonder voorafgaand veldonderzoek te verrichten, ontstond een te breed en onduidelijk kader dat bovendien verschillende praktijken – die ook uit totaal verschillende invalshoeken werden opgezet – probeerde te vatten: een echte containerterm dus.

In verschillende toelichtingen van de administratie, infosessies en debatten bleef de onduidelijkheid rond de term zinderen. Door terug te kijken naar de oorspronkelijke omschrijving, en die te confronteren met de ingediende

aanvragen, probeerden de onderzoekers een interpretatiekader te ontwikkelen dat minimaal een helder begrippenveld genereert. Ze zijn daarin in grote mate geslaagd, maar uit verschillende discussies in de werkgroepen is gebleken dat sommige termen uit het interpretatiekader toch nog verder verfijnd moeten worden.

We wijzen op enkele belangrijke elementen die ons bijkomend inzicht verschaffen en uit het rapport naar boven schieten als belangrijke inzichten. Eén ervan is dat de functie participatie als een verticale pijler is gedefinieerd terwijl diversiteit transversaal, doorheen het hele dossier, als rode draad dient gelezen te worden. Een ander is de vaststelling dat de beoordeelaars nood hadden en hebben bij een gedegen opleidingsparcours om deze functie te vatten. Wat opvalt in de studie is dat het semantische begrip 'participatie' niet noodzakelijk samenvalt met de functie 'participatie' zoals omschreven in het decreet. Dit benadrukt het belang van een helder interpretatiekader, en de noodzaak om goede instrumenten te ontwikkelen om deze functie in toekomstige dossiers te kunnen vatten.

Interpretatiekader

Het interpretatiekader dat uiteindelijk wordt aangereikt bestaat uit een schematische voorstelling van participatievormen, activiteiten die daaraan gelinkt zijn, en kwaliteitskenmerken die kunnen helpen bij de beoordeling. De leden van oKo zijn van oordeel dat dit een schematische, theoretische voorstelling is die veel van de praktijk vat, maar dat ze zoals elke abstrahering een reductie van de werkelijkheid inhoudt. Het is daarom van belang dat het kader alleszins enkel wordt gebruikt om de realiteit te verstaan, en niet als een afvinklijstje zal worden gehanteerd.

Bovendien zijn er bij een schematisering altijd discussiepunten en grijze zones: oKo begrijpt dat een verdere opdeling wellicht enkel zou leiden tot nog meer hokjes en versplintering, maar wil toch wijzen op het verschil tussen een theoretisch model enerzijds, en de artistieke praktijk die zich niet altijd in die hokjes laat dwingen anderzijds.

Sommige vormen van participatie (1a+ en 1a++) worden uitsluitend presentatierelateerd naar voren geschoven, ook al is de praktijk soms niet gelieerd aan een presentatieplek maar eerder aan werk in de klas op school, bij voorbeeld. Zo is ook de kwalitatieve impact op de deelnemer/publiek/kunstenaar niet altijd even verfijnd uitgewerkt. OKo benadrukt dan ook dat het de studie leest als een 'opnamemoment', een foto van een werkelijkheid, en dat de analyse minder geschikt is om te gebruiken voor een duurzame visie. Dat komt onder meer omdat een aantal termen in de studie te algemeen zijn gedefinieerd.

Termen die een duidelijker definitie vragen en die voorkomen in de studie:

PUBLIEK: deze term is niet duidelijk omschreven in de studie. Zeker in relatie tot de term 'participatie' is de term publiek een nader te omschrijven begrip. De praktijk toont immers aan dat het zowel kan gaan over de cultuurconsument in klassieke betekenis, de doelgroep, de deelnemer, de prosumer, de artiest ...

BEREIKT/NIET BEREIKT: in de studie sluipt toch een kwalitatieve factor binnen, door te spreken over BEREIKT PUBLIEK en NIET-BEREIKT PUBLIEK. Het is maar de vraag of een publiek ooit bereikt is, en het is ook maar de vraag of een niet-bereikt publiek zo gemakkelijk te definiëren is. Een publiek kan overigens wel eenmalig bereikt zijn, maar daarom is het nog niet verworven.

DIVERSITEIT: het spreekt voor zich dat het gebruik van deze andere containerterm bij wijze van spreken een nieuwe studie vraagt... We willen graag een definitie van deze term zien die ten volle de weerspiegeling van de bevolking inhoudt: etniciteit, leeftijd, opvoeding, opleiding, taalvaardigheid, sociale achtergrond, inkomen ...

KUNSTENAAR/PARTICIPANT/DEELNEMER: ook deze termen kennen in de context van participatie een grotere complexiteit dan die vevat in de studie, die we verder uitgebreid willen zien om ongepaste reductie van de praktijk te voorkomen.

GELIJKWAARDIGHEID: er staat een duidelijke toelichting dat gelijkwaardigheid niet noodzakelijk gelijke inbreng inhoudt, maar de term is voor sommige leden verwarrend.

Als een studie als deze een begrippenkader creëert dat de werkelijkheid begrijpelijk moet maken, is het van belang dat daar zo weinig mogelijk onduidelijkheid over bestaat. Slecht of te eng/uitgebreid gedefinieerde termen worden immers de komende jaren meegenomen in dossiers, besprekingen, studiedagen...

Scenario's

De studie formuleert twee basisvragen om te komen tot scenario's voor de toekomst.

1. *Welke participatievormen worden binnen het Kunstendecreet gehonoreerd?*
2. *Wat wil het beleid bereiken met de functie participatie?*

In functie van de antwoorden op de eerste twee vragen formuleert de studie dan opties voor *een kwalitatieve praktijk*. De studie vertrekt bij de scenario-ontwikkeling van volgende vraag: "Welke kunstenorganisaties zijn verantwoordelijk voor participatie en welk toekomstig kunstenlandschap is wenselijk?" (p. 41) Op basis van die vraag stelt ze enkele korte- en langetermijnsenario's voor.

Korte termijn: Voor de korte termijn definieert de studie 5 scenario's, telkens gestructureerd volgens een 'brede' invulling van het begrip dan wel een 'enge' lezing van het begrip, met een indicatie van de voor- en nadelen.

Scenario 1.1 De participatievormen, voor alle publiek, worden over de verschillende functies verdeeld (dit is min of meer een status quo, maar dan met een uitbreiding van/verduidelijking over de diversiteit aan participatievormen die een plaats vinden binnen de functie participatie).

OKo sluit zich aan bij de vaststelling dat "de organisaties met kernwerking participatie slechts een onvolledig verhaal kunnen vertellen (hun activiteiten die eigenlijk tot de andere functies behoren, kunnen enkel binnen de functie participatie aan bod komen aangezien ze meestal niet aan de criteria voor de andere functies voldoen vanuit hun artistieke eigenheid; de verwevenheid tussen het participatieve en het artistieke krijgt geen of minder plaats), daardoor blijven er schotten tussen de diverse organisaties binnen het Kunstendecreet bestaan, specifiek met betrekking tot een soort artistiek glazen plafond, met een aparte ontwikkeling en onderlinge concurrentie van de participatieorganisaties als gevolg + participatieorganisaties hebben niet dezelfde kansen op middelen als de andere organisaties voor wie participatie een extra is."

Daarom draagt een **variant** van dit scenario de voorkeur in de groep, maar organisaties die echt in hoofdzaak inzetten op participatie moeten dat nog altijd kunnen doen. De andere organisaties kunnen de functie combineren en zo de "samenstelling van hun DNA" aangeven (scenario 5). Als het ware zoals een major/minor-verhouding kan worden aangegeven in een curriculum, krijg je dan bijvoorbeeld major participatie/minor productie of omgekeerd, major productie/minor participatie. Dit systeem zou meer nuance mogelijk maken, en een betere afstemming op de realiteit van de praktijk inhouden. We bepleiten zelfs dat dit in de verdere toepassing van het kunstendecreet als een goede praktijk wordt overgenomen, aangezien het ontbreken van deze onderlinge verhouding van functies minstens de indruk wekt dat alle functies door een organisatie opgenomen gelijkwaardig doortellen in het DNA. Dat is in de praktijk niet het geval. Onze organisaties bevatten alle varianten die denkbaar zijn, en vormen zo een continuüm van de praktijk.

Scenario 1.2 Het status quo van scenario 1.1 als uitgangspunt nemen, maar de functie participatie nooit alleen ontwikkelen. Dat wil zeggen dat de functie participatie altijd gecombineerd moet worden met minstens één andere functie (de andere functies moeten dan worden aangepast om participatiepraktijken een plaats te geven: bijvoorbeeld als je hoofdzakelijk met een bepaalde (niet/minder bereikte) doelgroep werkt, dan gelden andere criteria).

Het gedwongen karakter van de twee functies wordt door de leden verworpen.

Scenario 2.1 Alle participatievormen, voor alle publiek, worden binnen de functie participatie gehonoreerd. Alle organisaties moeten ook op de functie participatie indienen om hun verhaal over hun bereikt en niet bereikt publiek te kunnen vertellen. Participatieorganisaties kunnen terecht in de functie participatie.

De leden zijn niet geneigd naar dit gedwongen karakter over te stappen, en herkennen zich niet in deze praktijkbenadering.

Scenario 2.2 Alle participatievormen, voor alle publiek, worden binnen de functie participatie gehonoreerd. Alle organisaties moeten ook op de functie participatie indienen om hun verhaal over hun bereikt en niet bereikt publiek te kunnen vertellen. Omgekeerd moeten ook de organisaties met als kernwerking participatie minstens op één andere functie indienen om de linken duidelijk te maken (de andere functies moeten dan worden aangepast om participatiepraktijken een plaats te geven: bijvoorbeeld als je hoofdzakelijk met een bepaalde (niet/minder bereikte) doelgroep werkt, dan gelden andere criteria).

OKo gelooft niet in deze benadering onder meer omdat ze de diversiteit van het landschap niet weerspiegelt. Het moet perfect mogelijk zijn voor een organisatie om in zijn kern-DNA niet in te zetten op participatie. Dat wordt in dit scenario onmogelijk. Het is een veel beter idee om binnen de andere functies zoals presentatie en productie de algemene vormen van participatie/publiekswerking in functie van omgaan met een bereikt en niet bereikt publiek een plek te geven.

Scenario 3 Alle participatievormen kunnen onder alle functies voorkomen, maar participatie voor een bereikt publiek wordt besproken onder ontwikkeling, productie, presentatie en/of reflectie; en participatie voor specifieke doelgroepen / niet-bereikt publiek komt onder de functie participatie. Dat laat ook toe om organisaties die hoofdzakelijk met een bepaalde (niet/minder bereikte) doelgroep werken, vanuit de functie participatie een aangepaste toegang tot de andere functies te geven.

Dit scenario gaat uit van een definieerbaar 'bereikt' en 'niet-bereikt' publiek, wat door de werkgroep als een kunstmatige scheiding wordt gevoeld en dus een slechte benadering is van de praktijk. Bovendien is dit scenario te sturend voor het landschap.

Scenario 4 De organisatie geeft aan of participatie al dan niet de kern van de werking is. Indien ja: indienen binnen de functie participatie. Indien nee: als de organisatie aan participatie (1b, 2, 3b) wil doen, dan moet zij daarvoor een kernorganisatie onder de arm nemen (en anders kunnen ze niet op de functie participatie indienen). OKo vindt ook deze scheiding kunstmatig, en het gedwongen partnerschap onaanvaardbaar.

Scenario 5 Extra: te combineren met andere scenario's. Er kan worden overwogen om bepaalde participatievormen uit de functies te lichten en bij de algemene vragen onder te brengen, zodat alle organisaties zich ertoe moeten verhouden. We denken dan bijvoorbeeld specifiek aan vorm 1a receptie (het minimum), maar ook aan vorm 4. De oKo-leden ondersteunen het idee om de vormen van participatie beschreven als 1a, 1a+ en 1a++ onder te brengen onder de functies zoals productie en presentatie zodat de functie participatie iets enger kan worden gehanteerd, en die vormen

van participatie toch een plek krijgen in de formats van de Vlaamse Gemeenschap door middel van een gerichte vraagstelling.

Lange termijn: de studie weerhoudt slechts drie pistes voor de lange termijn. Deze scenario's worden door de werkgroep niet ervaren als even doordacht als de kortetermijnscenario's.

De drie scenario's op de lange termijn worden door oKo niet als voldragen beschouwd. Met name sluipt in de scenario-ontwikkeling een onrealistische blik binnen over bereikt en niet bereikt publiek. Het scenario staat of valt met een correcte blik op deze begrippen. Aangezien al in de opmerkingen op het interpretatiekader is aangegeven waar de lacunes liggen in deze begrippen-definities, vraagt de werkgroep om de drie langetermijnscenario's te verduidelijken, te verfijnen, of veel beter te definiëren. Er is dus een helderder interpretatiekader nodig, en een scenario-ontwikkeling naar een vierde scenario dat oog heeft voor de praktijk, de eigenheid van de organisaties uit het hele kunstenveld, en alle vormen van participatieve activiteiten vooraleer de sector zich kan terugvinden in deze lange termijn visie.

Voor de volledigheid van de nota hernemen we de opties zoals opgenoemd:

Scenario 1 De kunsten bestaan bij gratie van participatie van een publiek: participatie en kunst zijn inherent verbonden. Naar een vereend kunstenedschap. Vanuit deze visie bestaat de verwachting dat elke organisatie zich uitspreekt over haar gewenste en bereikte publiek en welke inspanningen de organisatie wil leveren om de gewenste maar nog niet bereikte publieksgroepen aan te spreken. Alle publieksgroepen zijn hierbij evenwaardig. Alle vormen van participatie (van 1 tot 4) kunnen door alle kunstenorganisaties worden ingezet om het publiek aan te spreken. De functie participatie wordt in deze opvatting een transversaal gegeven, gelinkt aan de andere functies. Ontwikkeling, productie, presentatie en reflectie kunnen wel, niet of gedeeltelijk vertrekken vanuit een van de participatievormen. In dit onderzoek bleek dit in de praktijk zo te kunnen zijn. Participatie krijgt vorm in producties, interpreterende competenties worden ondersteund bij presentatie van / reflectie op kunst en creërende competenties zijn vaak in ontwikkeling.

scenario 2 De functie participatie bestaat bij gratie van het ontbreken van een publiek: een gericht inzetten van middelen voor het realiseren van het recht op cultuur met het risico op een verdeeld kunstenedschap. Heel wat mensen staan ver af van het bestaande kunstenedschap, ze herkennen zich niet in het aanbod en/of ervaren andere drempels. Deze realiteit maakte de participatiesurvey de laatste 12 jaar zichtbaar: onder andere kinderen, laaggeschoolden, werklozen en mensen met een andere etnische achtergrond participeren significant minder aan het kunstenaanbod. Historisch gezien vindt de functie participatie haar bestaansrecht in het realiseren van het recht op cultuur voor iedereen. De overlap met de diversiteitsopdracht van alle kunstenorganisaties wordt in deze visie zichtbaar. Alle – in het interpretatiekader beschreven – vormen van participatie kunnen ingezet worden om de kansen op cultuurparticipatie van niet bereikte groepen te verhogen. Er kan voor worden gekozen om de functie daar participatie specifiek voor in te zetten. In dat geval worden de participatievormen voor het bereikte publiek over de andere functies verspreid.

Scenario 3 Verschillende beleidsinstrumenten: verschillend inzetten? Het huidige decreet beschikt over twee belangrijke beleidsinstrumenten: de structurele vijfjarige werkingsmiddelen en de projectsubsidies. Nu worden beide instrumenten vanuit eenzelfde kijk op participatie ingevuld. Een complementariteit hierin is het overwegen waard.

Bijkomende aanbevelingen

We vragen bijzondere aandacht voor de samenstelling van de commissies, waarbij gelijkwaardige vertegenwoordiging van experts in de beoordelaarspool vanuit de verschillende types participatie en het juist toewijzen van het juiste type participatieervaring aan de daarbij passende beoordelingscommissie een her-screening en aanvulling vraagt.

Opleiding voor beoordelaars moet op basis van het bovenstaande opnieuw ingevuld en hervat worden.

Diversiteit als criterium is transversaal gedefinieerd, participatie verticaal als functie. De studie brengt een stuk helderheid over de functie, maar daar waar participatie en diversiteit elkaar raken, blijft het onhelder. Diversiteit juist plaatsen is van daaruit ook cruciaal voor een verstaanbare ontwikkeling van de functie participatie.

oKo dringt erop aan in de verdere stappen geraadpleegd te worden om praktijk en wetgevend kader te laten aansluiten.

Conclusie

In de managementsurvey herhaalt de studie de belangrijkste conclusies, en geeft ze nog enkele bijkomende aanbevelingen:

- Zet de beslissingen (naar aanleiding van de bovenstaande vragen) om in een duidelijke en eenduidige communicatie in de beleidsinstrumenten.
- Gebruik het interpretatiekader als basis voor gesprek. Er is nood aan verheldering van begrippen en kwaliteitskenmerken, zowel bij de organisaties als bij de beoordelaars. Momenteel worden zowel participatieve begrippen (gelijkwaardigheid, cocreatie ...) als kwaliteitskenmerken (methodiek, relatie tussen het participatieve en het artistieke ...) zeer verschillend ingevuld door organisaties (met bijvoorbeeld een onderscheid tussen organisaties die participatie in hun DNA hebben en organisaties die hun eerste stappen zetten op het vlak van participatie, maar evengoed ook tussen 'DNA-organisaties' onderling) en verschillend geïnterpreteerd door de beoordelingscommissies.
- Geef de beoordelingscommissies tijd en ruimte om zich vertrouwd te maken met het interpretatiekader en om het er voor de start van de beoordelingen met elkaar over te hebben. Een langdurigere samenwerking kan dit alleen maar bevorderen. Bewaar ook de band tussen theorie en praktijk door de prospecties opnieuw meer te waarderen.

OKo kan zich duidelijk herkennen in deze bijkomende aanbevelingen. Ze vindt het initiatief van de studie waardevol en noodzakelijk, en prijst de onderzoekers voor het vatten van een moeilijke praktijk, weze het met de nodige abstracties die de werkelijkheid niet altijd even goed weerspiegelen.

De oKo-leden denken dat het zeker helpt om een interpretatiekader aangereikt te krijgen, en zijn gedeeltelijk tevreden met de semantische verduidelijkingen van terminologie. In deze nota hebben we nog een aantal extra termen opgenomen waarvan we vinden dat ze verder dienen verfijnd te worden om dit werkstuk te vervolledigen.

In de beleidsaanbevelingen herkennen de leden van oKo zich op korte termijn nog het meest in een combinatie van scenario 1.1 en 5, en bevelen ze aan om functies 1a tot 1a++ mee te nemen in de presentatie-, reflectie-, ontwikkeling- en productie-functies van het kunstendecreet. De leden van oKo zijn geen voorstander van gedwongen partnerschappen, of van het gedwongen indienen op meer dan één functie, maar zien een meerwaarde in de mogelijkheid om vanuit een major/minor-indicatie van het DNA van een organisatie een meer genuanceerd beeld van het veld te laten ontstaan.

De lange termijn scenario's opgenomen in de studie zijn voor de leden van oKo op dit moment niet hanteerbaar wegens een gebrekkig begrippenapparaat dat daarin is opgenomen, en een blik op bereikt/niet-bereikt publiek die vanuit de praktijk anders wordt aanvoeld. Daarom dringt oKo aan op verdere begrippenverduidelijking enerzijds, en een andere scenario-ontwikkeling op lange termijn anderzijds.